

Talumov dan za zdravje

Športno-rekreativna druženja spodbujajo tudi h krepitvi medsebojnih odnosov, izboljšani komunikaciji in pozitivni klimi.

4

5

7

8

9

13

14-15

16-17

18

19-20

24-25

Iz vsebine

4 Zakaj se moramo bati kitajske krize?

5 Dobra klima, motivirani, inovativni in znanja željni zaposleni

7 Veliki remont

Obnova železniškega tira

8 Ponosni na to, kar skupaj ustvarjamo

9 Sistem za izrabo odpadne toplote iz kompresorjev

10 Tudi v poletnih mesecih inovacijsko aktivni

11 Energetska svetovalna pisarna

Na posvetovanju bomo sodelovali z dvema prispevkoma

12 AGRA

Kreativnost in Dnevi poezije in vina

13 Brez človeka v elektrolizi ne gre

14-15 Vem, da se bom moral še marsičesa naučiti – Intervju

16-17 Vsak korak šteje – Reportaža

18 Nogometnemu klubu donirali defibrilator

19-20 Škoditi vam ne more, koristi pa lahko

21 Memorial Franca Trbuca

22 Na dogodek smo se pripravljali skozi vse leto

24-25 Fotoreportaža

26 Pacug

27 Križanka

Naslovnica: Talumov dan za zdravje

Časopis družbe Talum. Naslov uredništva: Talum, d. d., Tovarniška cesta 10, 2325 Kidričevo, telefon: 02 79 95 108, telefaks: 02 79 95 103, e-pošta: aleksandra.jelusic@talum.si.

Izhaja mesečno v nakladi 2300 izvodov.

Uredniški odbor: Aleksandra Jelušič, glavna urednica, Danica Hrnčič in Lilijana Ditrih, članici, ter Darko Ferlinc in Srdan Mohorič, zunanja člana.

Jezikovni pregled: Darja Gabrovšek Homšak, oblikovanje: Darko Ferlinc, avtor naslovnice: Andrej Brumen.

Prelom in priprava za tisk: Grafični studio OK, Maribor, tisk: Tiskarna Ekart d. o. o.

ALEKSANDRA JELUŠIČ
GLAVNA UREDNICA

Kakšno zgodovino si bomo napisali?

Evropa se bo meseca septembra 2015 spominjala po valu beguncev, ki na preizkušnjo postavljajo našo človečnost in sposobnost empatije, brez katere si ni mogoče predstavljati boljšega sveta. Morda se vam bo ta trenutek zazdelo, da tematika ne sodi v uvodnik časopisa, ki ga vsak mesec berete, in bo šele čas pokazal, v kako pomembnem in resnem obdobju živimo. Ob tem ne bi smeli pozabiti, da smo nekoč že zapisali, da se zgodovina, ki se je danes sramujemo, ne bi smela ponavljati. Zdaj se piše zgodovina in njen tok je odvisen od slehernega izmed nas.

Tudi naša »fabrika« ni nekaj, kar bi ostajalo zunaj družbenega in gospodarskega dogajanja. O tem v uvodnem nagovoru piše član uprave dr. Zlatko Čuš. Razkriva nam pasti, ki jih s seboj prinaša neobvladljiva gospodarska rast Kitajske.

V nadaljevanju navajamo povzetek rezultatov naše ankete o klimi, zadovoljstvu, zavzetosti zaposlenih in organizacijski energiji v celotni skupini Talum. V PE Ron-

delice sta bila mesec julij in avgust v znamenju remontov, ki se bodo letos zavlekli še v mesec oktober, iz PE Ulitki pa poročajo o načrtovani stabilizaciji proizvodnje kot posledici enormne rasti proizvodnje v letu 2014, ki je za podjetje pomenila velik tehnološki in kadroviski zalogaj. V družbi Talum Servis in inženiring so se kljub »pasji vročini« lotili obnove železniškega tira številka 6, družba Talum Inštitut pa bo septembra na srečanju kemikov in kemijskih inženirjev sodelovala s kar dvema prispevkoma.

Prisotni smo bili tudi na 53. Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu. Na njem se je s svojim programom Storal predstavila tudi družba Talum Izparilniki.

Mesec september je v Talumu v znamenju dneva za zdravje Zdravo Talum – o aktivnostih smo se razpisali v reportaži – in Dneva inovativnosti, na katerem bomo že četrtič nagradili inovativnost naših zaposlenih. Tudi v poletnih mesecih smo bili inovacijsko aktivni, saj smo zabeležili kar 101 podan predlog. ▣

»Zdaj se piše zgodovina in njen tok je odvisen od slehernega izmed nas.«

Zakaj se moramo bati kitajske krize?

DR. ZLATKO ČUŠ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Slovenija je s komaj dvema milijonoma prebivalcev gospodarsko nepomembna. Torej je naše gospodarstvo odvisno predvsem od tujega trga. Sem sodi tudi Talum, ki izvažata več kot 80 odstotkov svoje proizvodnje. Tako smo po eni strani soočeni s svetovno konkurenco, po drugi strani pa z lokalnimi pogoji pri vhodnih parametrih, kot so cene električne energije, davki in druge dajatve, ki nas delajo manj konkurenčne. V zadnjih letih smo v Talumu

tovnih gospodarskih razmerah bito zagotovo držalo. Osebnost pa sem vseeno dokaj zaskrbljen. Kaj lahko pokvari ta optimizem?

Kitajska. V naši panogi postaja Kitajska ključni element. Če bo Kitajski uspelo ohraniti dosedanja gospodarsko rast, v naši panogi ne pričakujem posebnih pretresov. Kažejo pa se znaki, da Kitajska ne obvladuje več svoje gospodarske rasti. Pred tedni so bili prvi negativni znaki na kitajski borzi, na kateri so indeksi drastič-

nega aluminija, vendar hkrati daje izvozne spodbude za izvoz polizdelkov iz aluminija. Tako so v času visokih premij izvažali polizdelke, ki so jih kupci ponovno pretopili in uporabili za svoje izdelke. Pešanje kitajskega gospodarstva ima lahko za veliko neodvisnih proizvajalcev aluminija neslutene posledice. Če bi zmanjšali porabo aluminija za 20 odstotkov, se bo naenkrat na svetovnem tržišču pojavilo 6 milijonov ton kitajskega aluminija. To bi lahko povzročilo znižanje cene na LME in hkratno pomanjkanje naročil. Takšno stanje je izredno nevarno za majhne neodvisne proizvajalce aluminija, kot smo mi.

Velike vertikalno povezane korporacije imajo bistveno večjo možnost vztrajanja v takem stanju, ker je njihov zunanji denarni tok relativno majhen. Proizvajalci aluminija z Bližnjega vzhoda lahko prav tako vztrajajo dalj časa, ker imajo na razpolago ogromno lastniškega kapitala. Američani pa so vedno znali poskrbeti za zaščito svojih interesov.

Zahodni svet nima učinkovitih metod in mehanizmov za ocenjevanje in napovedovanje trendov kitajskega gospodarstva. Lahko samo upamo in verjamemo, da bo kitajska vlada uspešno nadaljevala politiko visoke gospodarske rasti in s tem posredno tudi nam omogočila normalno poslovanje. Ker v preostalem delu sveta trenutno ni večjih investicijskih vlaganj v nove proizvodne kapacitete aluminija, bi se lahko v srednjeročnem obdobju svetovna proizvodnja in poraba izravnala. V vmesnem obdobju pa je treba ostati živ!■

Dr. Zlatko Čuš, član Uprave Taluma

naredili ogromen napredek na področju optimiranja tehnoloških procesov in na tem področju nimamo velikih rezerv. Za naslednja tri leta smo tudi zagotovili bistveno boljše pogoje za dobavo električne energije in glinice. Tudi na področju dajatev se v zadnjih mesecih kaže napredek v ukrepih vlade za izboljšanje konkurenčnosti gospodarstva. Če vse to združimo, bi morali biti v Talumu zmerni optimisti vsaj za naslednje triletno obdobje. V zdravih sve-

no padli. Takim padcem običajno sledi pešanje gospodarske rasti. Zavedati se je treba, da je bila Kitajska pred 20 leti popolnoma nepomembna proizvajalka in porabnica aluminija. Danes Kitajci proizvedejo 31 milijonov ton aluminija, kar je več kot 50 odstotkov svetovne proizvodnje. Doselej je Kitajska ves ta aluminij porabila doma, zadnje leto pa je že občutil pritisk njihovega aluminija na tržišču. Kitajska vlada sicer prepoveduje izvoz primar-

Dobra klima, motivirani, inovativni in znanja željni zaposleni

Z zgornjim naslovom bi lahko na kratko strnili letošnje rezultate ankete o klimi, zadovoljstvu, zavzetosti zaposlenih in organizacijski energiji na ravni celotne skupine Talum. Anketo smo izvedli junija, v njej pa je sodelovalo 450 zaposlenih iz celotne skupine. Rezultati po posameznih področjih so višji kot pri merjenju v letu 2013.

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

O skupini Talum, vrednotah in upravi

Da je skupina Talum uspešna v svojem delovanju, se strinja 87 odstotkov anketiranih in dve tretjini se jih zaveda, kako pomembno je, da smo se sposobni in pripravljeni soočiti s spremembami, ki se dogajajo. Stopnja identifikacije s podjetjem se je še povečala in kar 76 odstotkov sodelujočih v anketi je izjemno ponosnih, da so talumovci. Stopnja identifikacije je največja v skupini zaposlenih z 10–20 leti delovnih izkušenj in v skupini z 21–30 leti izkušenj. 68 odstotkov vseh pozna naše cilje in deluje v skladu z njimi; dejavno prispevajo k uresničevanju zastavljene strategije. Da v svojih okoljih dejavno živimo po vrednotah, ki smo si jih zapisali in delujemo v skladu z njimi, se strinja 71 odstotkov vseh. Bolj kritični so do ravnanja v skla-

du z vrednotami na ravni celotne skupine. Zaposleni menimo, da uprava »vleče« prave poteze, in ji v veliki meri zaupamo. Nekoliko bolj kritičen pogled na delo uprave imajo strokovni delavci.

Organiziranost

Po mnenju anketiranih imamo še precejšnje rezerve v organiziranosti, delovanju poslovnih procesov, planiranju dela. Ob nenehnih spremembah, povečevanju obsega proizvodnje, velikem številu na novo zaposlenih sodelavcev je bilo objektivno pričakovati, da bodo ocene za to področje nižje. 58 odstotkov jih meni, da bi ob boljši organiziranosti, planiranju dela lahko bila produktivnost še višja.

Medsebojni odnosi

Ti pomembno vplivajo na naše počutje, zadovoljstvo, pa tudi na

uspešnost. 68 odstotkov jih meni, da si zaposleni pri delu med seboj pomagamo in da v primeru konfliktov poskušamo poiskati najboljše rešitve. Polovica jih ocenjuje, da so odnosi v njihovem delovnem okolju v večini umirjeni, da so odnosi med zaposlenimi in vodstvom dokaj pristni, odprti, neposredni. Približno tretjina te odnose zaznava kot hladne in brezobzirne, pojavljata se pritoževanje in negativizem.

Motivi pri delu

80 odstotkov zaposlenih ocenjuje, da imajo pri svojem delu veliko samostojnosti, 74 odstotkom pa delo, ki ga opravljajo, predstavlja izziv. 67 odstotkov jih ocenjuje, da je delo, ki ga opravljajo, v skladu z njihovimi pričakovanji in cilji. 54 odstotkov jih ocenjuje, da tudi njihovi sodelavci uspešno in kakovostno opravljajo svoje delo.

Delavnica družbe Servis in inženiring

Inovativnost

Inovativnost je v skupini postala način razmišljanja in delovanja. 89 odstotkov se jih zaveda, da so nenehne izboljšave izjemno pomembne za poslovanje podjetja, in kar 68 odstotkov jih v praksi preizkuša nove ideje in pristope k reševanju problemov. Če imajo inovativni predlog, je 61 odstotkov takih, ki ga tudi prijavijo. 57 odstotkov jih ocenjuje, da so nadrejeni naklonjeni ustvarjalnosti in inovativnosti zaposlenih. Možnosti za izboljšave na področju inovativnosti imamo predvsem v dajanju povratnih informacij o tem, kakšen status ima določeni predlog.

Izobraževanje, usposabljanje, razvoj

Znanje nam vseskozi pomeni eno najpomembnejših vrednot in našo prednost. 78 odstotkov zaposlenih je takih, ki se radi udeležujejo izobraževanj, usposabljanj in jih vidijo kot osebni in delovni razvoj. 56 odstotkov jih možnosti udeležbe na izobraževanjih, usposabljanjih šteje kot nagrado. 76 odstotkov jih meni, da si sodelavci med seboj izmenjujemo znanja, izkušnje in informacije. Manj uspešni smo pri prenosu znanj med posamezniki d. o. o.-ji in PE. 60 odstotkov jih ocenjuje, da v Talumu uspešno uporabljamo znanja in sposobnosti naših zaposlenih. Več kot polovica jih ocenjuje, da nam Talum nudi dovolj možnosti za nadaljnje izobraževanje in razvoj, prav tako vodje zaposlene spodbujajo k pridobivanju novih znanj.

Skrb za zdravje

Zaposleni se v polni meri zavedamo, da smo za zdravje v prvi vrsti odgovorni sami in moramo poskrbeti zanj. Ta trditev je dosegla drugo najvišjo povprečno oceno, ki znaša kar 4,64. 71 odstotkov jih ocenjuje, da ko so bolni, gredo v bolnišnico in pri tem jih nihče ne ovira. Z vidika skrbi za zdravje je obravnave potreben podatek, da jih 49 odstotkov ugotavlja, da so pri svojem delu pogosto izčrpani.

41 odstotkov se jih po njihovem mnenju izgublja v preštevilnih delovnih obveznostih in se čutijo frustrirane, kar ne vpliva ugodno na počutje, zdravje.

Nagrajevanje, napredovanje, ocenjevanje

To je področje, do katerega smo najbolj kritični. Ne pristajamo na uravnilovko, hočemo, da se v večji meri nagrajuje na podlagi dosežene delovne uspešnosti. 64 odstotkov se jih strinja, da naj bo večji del plače vezan na individualno uspešnost pri delu in da naj razlike v plačah v 30 odstotkih izhajajo iz delovne uspešnosti (kombinacija poslovne uspešnosti, uspešnosti skupine in uspešnosti posameznika). Proti nagrajevanju na podlagi delovne uspešnosti je le 10 odstotkov zaposlenih. 57 odstotkov zaposlenih si želi, da se pri tem upošteva delo, ki ga posameznik dejansko opravlja (analitična ocenitev delovnega mesta). Tudi v mnenjih, ki so jih posamezniki pisali na koncu ankete, se jih je največ nanašalo na plače, predvsem na nizke osnovne plače in plačilo za delo v izmenah. Večina si tudi želi, da bi plačna politika in sistemi nagrajevanja še naprej ostali enotni v celi skupini. Drugačnega načina si želijo predvsem zaposleni v PE in d. o. o.-jih, ki delajo predvsem za zunanji trg. Z možnostmi napredovanja je zadovoljnih 40 odstotkov zaposlenih. Večina jih pozna kriterije in merila ocenjevanja delovne uspešnosti. Predvsem na novo zaposlene sodelavce je treba še dodatno informirati.

Varnost pri delu

To področje je pri vseh merjenjih med tremi najvišje ocenjenimi. Zaposlenim, ki skrbijo za varnost in zdravje pri delu, kljub velikemu povečanju zaposlenih v zadnjih dveh letih uspeva še izboljševati stanje na tem področju. 93 odstotkov vseh meni, da so o uporabi osebne varovalne opreme dobro poučeni in jo tudi uporabljajo. 87 odstotkov se jih v polni meri zaveda, kako pomembno je pri

delu upoštevanje navodil za varno delo, prav tako so o nevarnostih pri delu in ukrepih za varno delo dobro poučeni. Ocenjujejo, da v skupini Talum uporabljamo delovno opremo – stroje, ki delavcem zagotavljajo varno delo. Predlogi in pripombe zaposlenih s področja varnosti in zdravja pri delu se v večini primerov upoštevajo. Ocenjujejo tudi, da so osvežilni napitki primerni. Nadrejeni posvečajo veliko pozornosti zagotavljanju varnosti pri delu.

Komuniciranje

Intranet (77 odstotkov) in časopis Aluminijski (67 odstotkov) sta najpomembnejša komunikacijska kanala. Dve tretjini zaposlenih meni, da jih vodstva PE, d. o. o.-jev in služb sproti seznanjajo s strategijo, cilji in rezultati pri delu. Večina jih meni, da so sestanki o delu dovolj pogosti, a se pojavljajo pomembne razlike med posameznimi delovnimi okolji. Želimo si več informacij o dogajanjih v drugih okoljih. 58 odstotkov se jih skupaj z vodjem dogovori o planih in ciljih pri delu. Pri tem je zelo pomembno, da vodje znajo poslušati, prisluhniti svojim sodelavcem, in takih je 58 odstotkov. Zopet se pojavljajo pomembne razlike med posameznimi okolji. 70 odstotkov se jih pri delovnih težavah zlahka obrne na svojega vodjo in jih skupaj rešujejo. Tretjina jih ocenjuje, da se večkrat pojavljajo govornice, da vodje predvsem zahtevajo in ne pojasnjujejo. Tudi ocena o delu sveta delavcev in sveta zaposlenih je nizka.

Kakovost, odnos do okolja in integrirani sistemi

Da je kakovost proizvodov in storitev še kako pomembna, se strinja 95 odstotkov zaposlenih, zato v veliki meri s svojim delom pomembno prispevajo k izpolnjevanju zahtev kupcev. Dve tretjini zaposlenih dobro pozna in sprejema program za ravnanje z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu, s katerim nenehno izboljšujemo stanje na teh področjih. Prav tako poznajo okoljsko in varno-

stno situacijo pri ravnanju z nevarnimi kemikalijami. 78 odstotkov jih meni, da v Talumu v polni meri skrbimo za ohranjanje naravnega okolja in na najboljši možni način ravnamo z okoljem in odpadki. Tudi širša okolica vse bolj spoznava in sprejema naša prizadevanja pri aktivnostih za zniževanje negativnih vplivov na okolje. Sistemi upravljanja (kakovost, ravnanje z okoljem ter varnosti in zdravja pri delu) so v poslovanje naših okolij vnesli več reda in urejenosti in pomembno vplivajo na boljše učinkovitost in uspešnost poslovanja.

Dejavniki zadovoljstva zaposlenih

V skupini Talum ugotavljamo zadovoljstvo zaposlenih z 12 dejavniki (higieniki in motivatorji). Naši zaposleni so najbolj zadovoljni s stalnostjo zaposlitve, ugodnostmi, ki nam jih nudi podjetje, z delom, ki ga opravljamo, in z odnosi s sodelavci. Dejavniki zadovoljstva že več merjenj ostajajo enaki. V letošnji anketi je zadovoljstvo z delom uvrščeno pred odnose s sodelavci. Najmanj smo zadovoljni s plačo in variabilnim delom plače (mesečno izplačilo).

Zavzetost zaposlenih

Zavzetost smo letos merili tretjič. Delež zavzetih zaposlenih znaša 26,5 odstotka, kar nas uvršča daleč nad povprečje v Sloveniji (15 odstotkov zavzetih sodelavcev). Je pa bil delež zavzetih pri prejšnjem merjenju še višji, in sicer 31 odstotkov. Padec izhaja predvsem iz velikega povečanja novih zaposlitev, saj so novi, mlajši sodelavci v povprečju manj zavzeti od drugih.

Organizacijska energija

Organizacijsko energijo smo letos merili drugič. Najvišji je delež ustvarjalne energije, kar je zelo pomembno, saj nam organizacijska energija pokaže, koliko čustvenega, umskega in vedenjskega potenciala se sprosti pri doseganju ciljev. □

»Inovativnost je v skupini postala način razmišljanja in delovanja«

Veliki remont

Julij in avgust sta meseca remontov, letos pa se bodo zavlekli še v oktober. V času dopustov imamo vzdrževalci polne roke dela in omejen letni dopust.

DANICA MAROLT
FOTO: ANDREJ BRUMEN

Prvi velik remont se je začel v Rondelicah 20. julija 2015 v sodelovanju s strojniki in električarji prav tako iz Servisa in inženiringa ter zunanjimi izvajalci. Nosilci del oziroma koordinatorji smo bili gradbinci, ker je bil obseg našega dela največji. Na remont smo se pripravljali nekaj mesecev. Imeli smo več koordinacijskih sestankov, na katerih smo razčističevali in usklajevali plan dela in možnost povečanja obsega del. Tako investitor kot izvajalci smo se zavedali, da smo časovno omejeni, zato je delo potekalo tudi v soboto in nedeljo.

Podoben remont glavne komore, brez obnove stropa in preklade, je bil leta 2010. Takrat smo bili domači gradbinci v stranski vlogi. Po uspešni obzidavi peči ST1 in ST2 danes skupini iz gradbene enote prevzemata večja dela. Pri

tem dobro sodelujeta tudi s tujimi nadzorniki, ki nadzirajo vgradnjo materiala.

V peč R1 smo vgradili 180 ton materiala. Zrušili in zgradili smo celotno glavno komoro z vmesno steno, preklado in stropom. Delna obnova je bila opravljena tudi v predgrelni komori, na izlivih in EMP-loncu.

Zaradi težav z materialom se je čas remonta podaljšal s 25. avgusta na 4. september. Sledi gretje peči, ki bo trajalo skoraj 18 dni, in nato bo peč pripravljena za talino.

Ob zaključku del bi se rada zahvalila vsem, ki so sodelovali pri tem projektu tako s fizičnim delom kot z logistiko. To je še en dokaz, da z dobrim sodelovanjem v družbi Servis in inženiring in z odgovornimi v PE Rondelice zmoremo in premagujemo vse ovire. □

Remont peči R1

Obnova železniškega tira

V družbi Talum Servis in inženiring, OE Promet, imamo posebej usposobljene delavce za transport in razkladanje vlakov po industrijskih železniških tirih. Ta skupina vzdržuje tudi železniško infrastrukturo (zamenjava pragov, tirov, kretnic ...) na celotnem območju Taluma, torej tudi tire za podjetji Silkem in Saubermacher.

BORIS BLAŽEK
FOTO: BORIS BLAŽEK

Letos je podjetje Saubermacher Slovenija začelo v dislociranem obratu, v Centru za ravnanje odpadkov Kidričevo (na lokaciji Taluma), graditi nov objekt CRO. V sklopu tega projekta smo v OE Promet izvedli rekonstrukcijo tira številka 6, ki je z železniško infrastrukturo povezan z novim objektom. V dolžini 100 metrov smo demontirali obstoječe tire in jih po izgradnji nove AB-podlage (posteljice) zmontirali nazaj na podlago. Posebnost pri tem je bil drugačen postopek pritrdjevanja tirnic na podlago: ne klasično na lesene pragove, ampak centriranje in varjenje na jekleno podkonstrukcijo, kar smo delali prvič. V sodelovanju z delavci strojne delavnice smo dela izvedli kakovostno in v roku, čeprav je bila prav v tem tednu »pasja vročina« in so se temperature povzpele vse do 37 °C. □

Ekipa za obnovo železniškega tira

Ponosni na to, kar skupaj ustvarjamo

V PE Ulitki smo v letu 2015 načrtovali stabilizacijo proizvodnje tako s tehnološkega kot tudi kadrovskega vidika, saj smo lani zabeležili enormno rast proizvodnje.

TOMAŽ ZEMLJARIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

V številkah to pomeni, da je obseg naše prodaje leta 2013 znašal 4,3 milijona evrov in da smo lani planirani obseg prodaje v višini 8,5 milijona evrov nadgradili na končni rezultat 10,6 milijona evrov. To pomeni da se je obseg prodaje in seveda tudi proizvodnje v letu 2014 povečal za skoraj 150 odstotkov. To hkrati pomeni tudi enormno povečanje števila zaposlenih, in sicer s 70 zaposle-

planirana stabilizacija proizvodnje še ni zgodila, saj komaj dohajamo tempo naročil naših kupcev. Rast obsega prodaje in posledično tudi proizvodnje je predvsem posledica našega dobrega dela v preteklih letih in tudi ugodnih razmer na trgu.

K vsakemu povečevanju proizvodnje sodijo tudi investicije v novo opremo in naprave. Pri tem zelo dobro sodelujemo tudi z

iz družbe Talum Servis in inženiring.

Značilnost naše proizvodnje je predvsem tako imenovana naročniška proizvodnja, saj ima vsak kos, ki ga proizvedemo, že znanega kupca in tudi datum dobave. Ta je za vse naše kupce zelo pomemben, saj predvsem v avtomobilski industriji ni prostora za zamude in tudi ne za napake. Svoj obstoj na trgu si lahko zagotovimo samo s kakovostjo naših izdelkov in pravočasnostjo dobav. Ker so naše proizvodne kapacitete na meji, je treba za to, da jih zagotovimo, delo organizirati tudi v soboto ali celo v nedeljo. To pomeni, da se naš običajni urnik (tri izmene, pet dni na teden) podaljša še za kak dan.

Zaradi tega in predvsem zaradi razumevanja pomena našega dobrega dela bi se rad zahvalil vsem sodelavcem v PE Ulitki. Posebno zahvalo si zaslužijo naši livarji, ki so tudi v poletnih dneh, ko so se temperature povzpele v nebo, vztrajali in lili dobre ulitke. V PE Ulitki si želimo, da bi se rast nadaljevala in da bi uprava družbe Talum še naprej imela posluh za nas in za naše želje po novih projektih, novih izzivih in priložnostih ter novih investicijah.

Osebnostno si želim, da bi v PE Ulitki še naprej gojili dobre medčloveške odnose, delali dobro in pošteno ter dajali stabilno zaposlitev čim večjemu številu sodelavcev. ▣

Obdelava ulitka

nih ob koncu leta 2013 na 157 zaposlenih ob koncu leta 2014. Za leto 2015 smo imeli planiran obseg prodaje 13,1 milijona evrov, vendar se nam glede na dosednji obseg prodaje obeta ponovno povečanje, in sicer predvidoma na 15,5 milijona evrov. To pomeni ponovno rast za skoraj 50 odstotkov. Tako se

odvisno družbo Talum Servis in inženiring, ki nam je doslej že dobavila nekaj novih naprav, nekatere pa so še v fazi izdelave. Prav tako je za nemoten potek proizvodnje ključna tudi razpoložljivost naprav. Uspešno se trudimo, da jih vzdržujemo v dobri kondiciji, pri čemer se naša ekipa vzdrževalcev trudi skupaj s kolegi

»Rast obsega prodaje in posledično tudi proizvodnje je predvsem posledica našega dobrega dela v preteklih letih in tudi ugodnih razmer na trgu.«

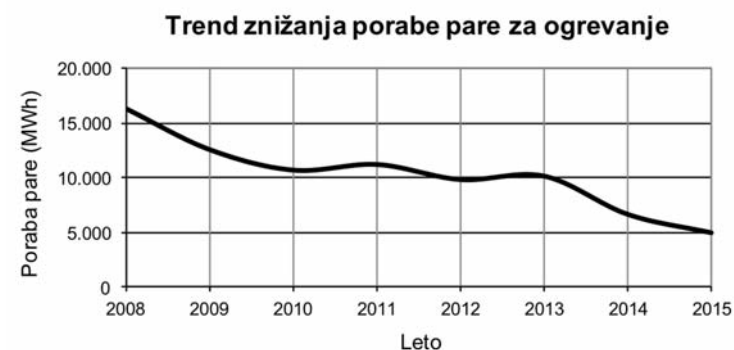
Sistem za izrabo odpadne toplote iz kompresorjev

Proizvodne in poslovne prostore ter sanitarno vodo v skupini Talum v glavnem ogrevamo s paro, ki jo kupujemo v podjetju Silkem. Para se proizvaja na našem plinskem kotlu, po nadzemnih in podzemnih parovodih pa jo vodimo v posamezne toplotne postaje po objektih. Para preda svojo toplotno energijo v podpostajah preko toplotnih prenosnikov vroči vodi, ta nato s pomočjo radiatorjev, kaloriferjev in talnega ogrevanja oddaja svojo energijo v prostore, v bojlerjih pa ogreva sanitarno vodo.

BORIS HEBAR
FOTO: BORIS HEBAR

Slika 1: Toplotni izmenjevalnik za odjem odpadne toplote novih kompresorjev

Slika 2: Trend znižanja porabe pare za ogrevanje v skupini Talum

V tehnoloških procesih, predvsem metalurških, nastajajo večje količine odpadne toplote. Ta v večini primerov nima tako visoke temperature, da bi bila neposredno uporabna za sisteme ogrevanja. Takšnim virom je treba preko dodatnih naprav (toplotnih črpalk in/ali malih kurilnih naprav) dvigniti temperaturo, da so primerni za ogrevanje prostorov, to pa je povezano s precejšnjimi investicijskimi sredstvi.

Vire odpadne toplote, ki imajo na mestu izstopa iz tehnoloških procesov dovolj visoko temperaturo, je mogoče z relativno preprostimi izmenjevalniki toplote koristno izrabiti za ogrevanje.

Trenutno imamo v Talumu izvedene že tri projekte izrabe odpadne toplote, v kratkem pa bo izveden še četrti:

- ogrevanje sanitarne vode v centralnih garderobah s pomočjo vročih plinov iz peči za homogenizacijo drogov v PE Livarna,
- ogrevanje tehnoloških prostorov za pripravo hladilnih voda (ZHS) s pomočjo ogretyh povratnih voda iz procesov litja aluminija,
- ogrevanje prostorov podjetja Talum Servis in inženiring, d. o. o., in jedilnice s pomočjo odpadne toplote iz novih kompresorjev,
- v začetku leta 2016 bomo del prostorov novega programa ulitkov Ulital ogrevali z ogreto povratno vodo iz procesov litja aluminija.

Lansko leto smo se zaradi dotrajnosti kompresorjev v centralni kompresorski postaji odločili za namestitve treh novih kompresorjev s skupno električno močjo 750 kW. Hlajenje teh naprav je običajno izvedeno izključno z vodo, ki jo ohlajamo na hladilnih stolpih, s čemer izgublamo ves toplotni potencial vode. Pred nakupom novih kompresorjev smo se tako odločili, da želimo večinski del toplote kompresorjev pretvoriti v energijo za ogrevanje objektov Taluma Servisa in inženiringa (centralne delavnice, pisarne, Promet, Nabavno skladišče) in jedilnice in tako poskrbimo za najboljšo možno učinko-

vitost rabe energije za proizvodnjo komprimiranega zraka. Omeniti je namreč treba, da je termodinamika kompresorjev žal takšna, da se energija, potrebna za stiskanje zraka, v 90 odstotkih pretvori v toplotno energijo, le 10 odstotkov pa gre v tlačno energijo oziroma stisnjeni zrak.

Sistem za izrabo odpadne toplote kompresorjev zajema toplotni izmenjevalnik na hladilnem sistemu kompresorjev (slika 1), 600 m izoliranega cevovoda do toplotne podpostaje v centralnih delavnicah Taluma Servisa in inženiringa, ustrezne ventile in črpalke ter regulacijo delovanja.

Sistem izrabe odpadne toplotne energije kompresorjev smo poskusno zagnali februarja letos in do konca kurilne sezone že prihranili 530 MWh energije za ogrevanje, s čimer smo pokrili vse potrebe omenjenih porabnikov. Če podatke preračunamo na celo leto oziroma na celotno ogrevalno sezono v letu 2015, bomo koristno izrabili 1.240 MWh odpadne toplote, kar je petina vseh potreb skupine Talum po energiji za ogrevanje!

Poleg že izvedenih projektov izrabe odpadne toplote iz tehnoloških procesov smo v zadnjih letih naredili še ogromno drugih optimizacij sistemov ogrevanja. Pri tem želimo izpostaviti predvsem ukinitve rabe pare v mesecih od maja do oktobra, posodobitev toplotnih podpostaj z energijsko učinkovitimi ploščnimi toplotnimi izmenjevalniki, vgradnjo regulacijskih sistemov in redno vzdrževanje, nastavljanje režimov ogrevanja glede na realne potrebe uporabnikov in zunanje temperature. Na tak način nam je uspelo v zadnjih osmih letih zmanjšati porabo pare za ogrevanje za dobrih 60 odstotkov (slika 2).

Pripravljamo še nekaj projektov izrabe odpadne toplote ter optimizacij sistemov. S tem bomo tudi v prihodnje zniževali porabo pare za ogrevanje, žal pa nimamo vpliva na vreme, ki v veliki meri narekuje potrebe po ogrevalni energiji. □

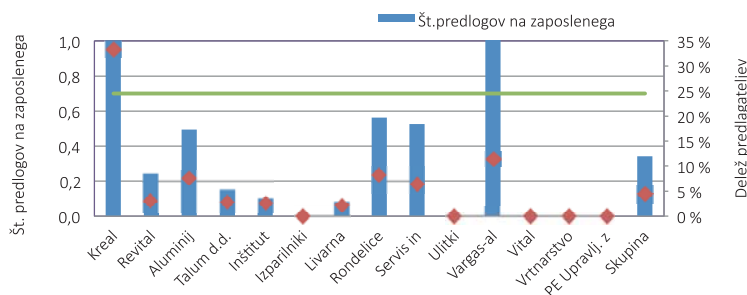
Tudi v poletnih mesecih inovacijsko aktivni

PETER MEGLIČ

Tudi v poletnih mesecih (v obdobju od junija do avgusta 2015) smo v skupini Talum pridno podajali inovacijske predloge. Zabeležili smo 101 predlog, od tega 96 koristnih predlogov in eno podjetniško idejo. Štirje predlogi so bili zavrjeni.

Podjetji Kreativni aluminij in Vargas-Al sta bili v poletnem obdobju še posebej aktivni, saj dosega oziroma celo precej presega zastavljene cilje. Podali sta namreč po 6 predlogov ali 1,22 predloga na zaposlenega, kar je precej več od cilja 0,7 predloga na zaposlenega, zastavljenega v naši strategiji.

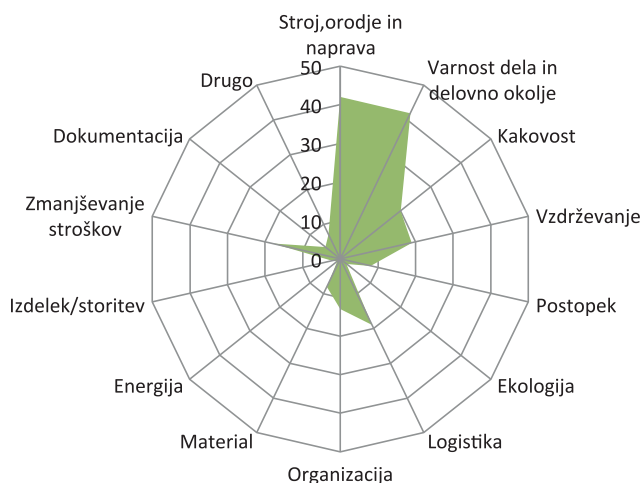
Podani predlogi najbolj vplivajo na naslednja področja: stroji, orodja in naprave, varnost dela in delovnega okolja, kakovost, vzdrževanje, logistika. □

Graf 1: Število predlogov na zaposlenega

Področja učinkov	Število
stroj, orodje in naprava	42
varnost dela in delovno okolje	42
kakovost	20
vzdrževanje	19
postopek	8
ekologija	2
logistika	19
organizacija	13
material	8
energija	1
izdelek/storitev	2
zmanjševanje stroškov	18
dokumentacija	5
drugo	7
Skupaj	206

Tabela: Področja učinkov podanih inovacijskih predlogov

Graf 2: Področja učinkov podanih inovacijskih predlogov

Energetska svetovalna pisarna

V Talumu bomo v četrtek, 24. septembra 2015, v okviru 4. Dneva inovativnosti gostili energetska svetovalna pisarno, v kateri bo svetovalec Božidar Muršec odgovarjal na vaša vprašanja in vam svetoval glede učinkovite rabe energije.

ALEKSANDRA JELUŠIČ

ENSVET je programski projekt Agencije RS za učinkovito rabo energije pri Ministrstvu za okolje, prostor in energijo. Projekt že od nastanka pred 12 leti izvaja Gradbeni inštitut – ZRMK s skoraj 50 usposobljenimi energetskimi svetovalci v preko 30 energetskih

svetovalnih pisarnah. Energetska svetovalna pisarna deluje tudi na Ptuj, njen osnovni namen pa je energetska svetovanje in pomoč občanom pri izvajanju ukrepov učinkovite rabe energije ter spodbujanje uporabe obnovljivih virov energije v gospodinjstvih. □

TALUM INŠTITUT

Na posvetovanju bomo sodelovali z dvema prispevkoma

Srečanje kemikov in kemijskih inženirjev bodo v okviru Slovenskega kemijskega društva organizirale kolegice in kolegi s Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo (FKKT) Univerze v Ljubljani. Tokrat bo srečanje v Ljubljani v novih prostorih FKKT 24. in 25. septembra 2015.

DR. MARKO HOMŠAK

Letos bo družba Talum Inštitut na posvetovanju sodelovala z dvema prispevkoma, ki sta bila po oddaji povzetkov in celotnih tekstov sprejeta za objavo na konferenci. Marjan Pilinger, dr. Marko Tramšek in Robert Mihelak s soavtorji bodo predstavili prispevek z naslovom »Meritve emisij snovi v zrak: Metodološka verifikacija laboratorijske usposobljenosti z izvajanjem primerjalnih testiranj v namensko načrtovanem in napredno kontroliranem testnem emisijskem odvodniku«. Osnovni cilj preverjanja usposobljenosti je bil ovrednotiti najnižje merilne

negotovosti za posamezne proučevane parametre, pri katerih je bilo primerjalno testiranje na podlagi metodologije »z-vrednosti« uspešno opravljeno, ter hkrati primerjati te vrednosti z internimi merilnimi negotovostmi in merilnimi negotovostmi, dogovorjenimi v nacionalnem tehničnem odboru za medlaboratorijska primerjalna testiranja emisij snovi v zrak. Pri navedenem primerjalnem testiranju smo preverjali usposobljenost ekipe s pridobljeno akreditacijsko listino LP-045 za določanje masnih koncentracij celotnega prahu in kovin – Cd, Co, Cr, Cu, Ni in Pb v emisijah snovi v zrak. Pri tem gre uspeh celotne ekipe pripisati tudi sodelavcu Miloradu Laziču z dolgoletnimi izkušnjami pri izvajanju meritev na tem področju, ki bodo potrebne, ko bo Talum Inštitut ta mesec ponovno gostil laboratorijske ekipe iz Slovenije, Hrvaške in Srbije. Drugi prispevek z naslovom »Analiza kakovosti proizvodov iz

recikliranega aluminija« je pripravil dr. Marko Homšak s soavtorji. V njem obravnava pristop k vzorčenju različnih vrst sekundarnega aluminija in med seboj primerja dva analizna postopka, ionsko sklopljeno plazmo z masno spektrometrijo (ICP-MS) in optično emisijsko spektrometrijo (OES), ki sta bili uporabljeni pri analizi elementov v sekundarnem aluminiju. V nadaljevanju sledi ovrednotenje rezultatov glede na vsebnosti nekaterih težkih kovin (Cd, Pb, Hg) za pripravo alumijskih izdelkov za uporabo v različne namene (embalaža, električni in elektronski aparati ipd.). Slovenski kemijski dnevi bodo za člane društva in druge zainteresirane strokovnjake s področja kemije, kemijske tehnologije in kemijskega inženirstva odlična priložnost, da predstavimo svoje znanstveno in strokovno delo, si izmenjamo izkušnje ter obujemo stara poznanstva in sklepamo nova. □

AGRA

53. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Od sobote, 22. avgusta, do četrta, 27. avgusta 2015, je v Gornji Radgoni potekal najpomembnejši mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Sloveniji, imenovan AGRA. Ponudil je vrhunsko tehnologijo, mehanizacijo in opremo za kmetijstvo in prehransko industrijo, najkakovostnejšo lokalno in regionalno prehrano, vino in ekološke pridelke. Vse to je predstavljalo 1785 razstavljalcev iz 30 držav na skupaj 69.500 kvadratnih metrih površine. Letos se je na sejmu s programom Storal predstavila tudi naša odvisna družba Talum Izparilniki. ▣

Družba Talum Izparilniki na sejmu

KREATIVNI ALUMINIJ

Kreativnost in Dnevi poezije in vina

ALEKSANDRA JELUŠIČ
FOTO: ARHIV KREATIVNI ALUMINIJ

Zadnji teden avgusta (26.- 29. avgust 2015) se je Ptuj zavrnil v verze, saj so potekali Dnevi poezije in vina. Letošnja častna gosta bosta Milan Dekleva in ameriška pesnica C. D. Wright. V središču dogajanja je bila sodobna poezija, ki nastaja v nizozemskem jeziku. Na vinskem oltarju ter treh Hudih pokušnjah se je pod vodstvom Staše Cafuta Trček in Jožeta Rozmana predstavilo nič manj kot 18 vinarjev.

Letošnji festival je podprla tudi družba Talum. V sklopu dogodkov sta se predstavili odvisni družbi Kreativni aluminij in Vital. ▣

Brez človeka v elektrolizi ne gre

BOJAN JELEN
FOTO: SRDAN MOHORIČ

V Talumu sem se zaposlil leta 1989. O tovarni sem vedel le to, kar sem slišal govoriti druge – da so v halah velike peči, a zadeve si ne znaš predstavljati, dokler je ne vidiš v živo. Šele s spoznavanjem samega proizvodnega procesa sem počasi dobival celovito sliko in danes vem, da je človeku, ki še ni bil v hali, težko opisati, kaj počnemo. Moje prvo delovno mesto je bilo v takratni elektrolizni hali B, kjer sta bila moja mentorja vodja izmene gospod Škrila in skupinovodja gospod Kramberger. To so bili ljudje, ki so živeli za »fabriko« in so bili ponosni na svoje delo. Ko so šli z dela domov, so si oblekli belo srnjco, kar je zanje imelo simbolni pomen. Leta 1990 sem dva meseca delal tudi v elektrolizni hali A in si tam nabral dodatne izkušnje, danes pa delam v elektrolizni hali C. Generacije, ki danes stopajo v Talum, si ne znajo predstavljati, kako je na primer potekalo delo v hali A in hali B. Pravzaprav so bili postopki, ki jih je bilo treba opraviti na pečeh, enaki kot danes, pa vendar se je veliko spremenilo v sami tehnologiji. Kot posluževalec elektroliznih celic moraš poskrbeti za štiri pomembne operacije, ki se izvajajo na pečeh: menjava anod, črpanje aluminija, doziranje glinice in dvig tokovodnikov. To so glavne operacije, ki jih proces zahteva, in brez človeka pri tem ne gre.

V elektrolizni hali imamo dve skupini in v vsaki je 4–6 zaposlenih. Zjutraj se še pred delom dobimo na kavi in takrat se navadno pogovarjamo o stvareh, ki se ne tičejo tovarne in dela. Ko je čas za začetek, začnemo z delovnimi obveznostmi. Včeraj smo tako imeli menjavo anod. V ekipi je bilo pet zaposlenih, od tega je bil eden operater na žerjavu, ki je poskrbel za prebijanje skorje okrog anod, drugi operater na žerjavu je menjaval anode, tretji iz ekipe je odpiral aluminijaste pokrove peči, četrti je bil pri pečeh in peti pri meritvi

višine anod. Zaposleni pri delovnih opravilih krožimo, razen operaterji na žerjavu. Menjava anode je zahtevna operacija. Da lahko operater na žerjavu dobro opravi menjavo anode, potrebuje vsaj kakšno leto delovnih izkušenj in opravljen izpit za delo z žerjavom. Delovna operacija je naporna, predvsem v poletnih mesecih, ko so temperature visoke. Delavec je namreč v prostoru med pečmi, kjer za dodatno temperaturo poskrbi še sevanje iz peči, tla se zelo segrejejo, pri tem pa so prisotni tudi plini iz peči. Delavec pri delu uporablja orodje, ki tehta okoli 15 kilogramov, v peči pa so večje in težje kriolitne grude, ki jih je treba spraviti skupaj zaradi lažjega odstranjevanja z žerjavom. Menjava anod poteka sistematično in kontinuirano, saj v eni izmeni obdelamo 40 peči. To delo poteka vsak dan v vseh izmenah. Proces menjave anod traja približno tri ure in pol. V tem času nimamo počitka. Sledita malica in kratek počitek, nato pa opravimo druga dela, kot so pregled dozirniov in korekcije nastavitvev anod, na koncu pa je treba anode zasuti in pomesti halo. Strmimo k temu, da je naše delovno okolje čim bolj čisto in s tem tudi varno.

Druga delovna operacija, ki jo izvajamo, je črpanje aluminija, ki prav tako zahteva dobro izurjenega žerjavista. Tudi to delo poteka pri povišani temperaturi delovne okolice, saj ima žerjavist pred seboj vroč lonec, v katerem je do dve toni taline, za seboj pa transportni lonec, v katerega se talina zbira in kasneje transportira v livarne. Proces črpanja poteka v 36-urnem ciklusu. Iz peči se počrpa od 1900 do 2000 kilogramov taline – odvisno od količine kovine v posamezni peči. Iz vsake peči je po končanem črpanju treba vzeti še vzorec aluminija in ga poslati v laboratorij, kjer analizirajo sestavo taline. Medtem se peč polni z glinico (črpanje in polnjenje peči potekata istočasno), kar je tretja pomembnejša delovna operacija, ki jo izvajamo. Četrta delovna operacija posluževalca v elektrolizi je dvigovanje tokovodnikov. Tudi to ope-

racijo izvaja elektrolizer. Na elektrolizno celico se fiksira posebna priprava, t. i. pajek, nato pa je treba ročno odviti vseh šestnajst anodnih spon ter jih po končanem dvigovanju ponovno priviti. Vsako anodo posebej je treba na koncu še potolči s petkilogramskim kladivom. Na izmeno obdelamo približno 160 anod.

Kot lahko vidite, je delo v elektrolizi sestavljeno iz številnih delov-

nih operacij, ki potekajo kontinuirano v vseh izmenah. Pri izvajanju vseh operacij sta potrebni zbranost in doslednost tistega, ki jo izvaja. Zaposleni v elektrolizi se tega zavedamo, saj samo odgovoren odnos do dela privede do dobrega končnega rezultata ne le v elektrolizi, ampak v celi tovarni. Na koncu želim tudi sodelavcem v drugih enotah vse dobro in veliko uspehov pri delu. ▣

Bojan Jelen, elektrolizer

Vem, da se bom moral **še** **marsičesa** **naučiti**

LILIJANA DITRIH
FOTO: SRDAN MOHORIČ

Peter Marinič,
predsednik sveta
delavcev

Tokrat smo k pogovoru povabili Petra Mariniča, vodjo izmene v PE Ulitki, ki je bil 17. julija letos na konstitutivni seji sveta delavcev izvoljen za njenega predsednika. Povprašali smo ga, kako se znajde v novi vlogi in s kakšnimi izzivi se ob tem spogleduje.

Peter, za vami so že prve seje novoizvoljenega sveta delavcev in vas kot predsednika. Kako je prišlo do tega, da ste kandidirali za člana tega organa?

Da bi kandidiral za člana sveta delavcev, so predlagali sodelavci PE Ulitki, kjer sem zaposlen. Mislim, da predvsem zato, ker sem bil član sveta zaposlenih že takrat, ko so bili Ulitki še samostojna d. o. o. Očitno je, da so bili z mojim delom zadovoljni, zato sem se odločil, da sprejem kandidaturo. Priznati moram, da nisem pričakoval takšne podpore oziroma tolikšnega števila glasov.

Biti član je eno, biti predsednik pa nekoliko drugače. Kako ste pripravljeni na to vlogo?

Res je. Mislim, da sem pripravljen na vlogo predsednika, čeprav vem, da se bom moral še marsikaj naučiti. Upam tudi na čim več napotkov prejšnjega predsednika in na pomoč vseh članov sveta delavcev, kajti le vsi skupaj lahko dobro delamo.

Svet je resda v prvi vrsti posvetovalni organ, a soodloča o pomembnih vprašanjih. Kako se s kolegi in kolegicami pripravljate na seje sveta? Kako poteka posvetovanje v posameznih delovnih okoljih?

Posvetovanje poteka preko predstavnikov zaposlenih preostalih družb. Kot predsednik pripravljam gradivo za seje s pomočjo pravne službe. Posvetovanje v

posameznih delovnih okoljih poteka preko predstavnikov zaposlenih, tako da se pogovarjajo z delavci in prenašajo vprašanja, predloge in pobude iz svojih okolij ter ozaveščajo zaposlene.

Vi in vaša ekipa ste resda šele na začetku mandata, a vseeno bi vas vprašala, kako komentirate oceno, ki so jo o delu sveta delavcev, sveta zaposlenih dali sodelavci v letošnji anketi. Le 31 odstotkov jih je menilo, da »člani sveta delavcev in sveta zaposlenih na primeren način predstavljajo zaposlene in jih informirajo o svojem delu«.

Mislim, da je najpomembnejše, da člani sveta delavcev in sveta zaposlenih dovolj informirajo svoje sodelavce o svojem delu. Ko je nekdo izvoljen, se mora tega tudi zavedati in to je tudi njegova dolžnost.

Vrniva se na vaše delovne začetke v skupini Talum. V Talumu ste začeli kot delavec začetnik, čeprav ste pri nas že delali preko drugega delodajalca. Kakšna je bila razlika med prejšnjim delodajalcem in biti zaposlen v skupini Talum?

Razlika se čuti predvsem v tem, da nekako ne pripadaš tistemu, s katerim delaš, največja razlika pa je bila na plačilni dan. Takrat sem bil najbolj prizadet, saj sem za isto delo kot delavec Taluma dobil vedno nižje plačilo.

Od delavca začetnika ste napredovali do livarja, sedaj pa ste dve

leti vodja izmene. Kakšna je razlika med biti odgovoren za določeno delo in biti odgovoren za delo skupine, vodenje procesa in ljudi?

Vesel sem, da sem šel skozi ta proces, saj mi je sedaj kot vodji izmenne veliko lažje. Kot delavec sem opravljal tisto, kar mi je bilo naročeno, oziroma opravljal ista dela vsak dan. Kot vodja pa moraš delovni proces poznati veliko bolje. Vsako delovno mesto v skupini pripomore, da je končni izdelek kakovosten in s čim manj reklamacijami.

V vaši PE se v zadnjem letu izjemno povečuje število na novo zaposlenih, ste tudi neke vrste mentor novim sodelavcem. Kako to poteka?

Vsakega novega zaposlenega delavca je treba najprej seznaniti z delom in delovnim procesom. Ker so to večinoma mlajši ljudje in je za mnoge to tudi prva zaposlitev, jih je treba pripraviti na način dela, tako da prevzamejo odgovornost za svoje delo.

Na kakšen način nove sodelavce seznanjate s kulturo podjetja, vrednotami skupine, kako gradite predvsem spoštovanje in zaupanje med sodelavci, jih spodbujate k inovativnosti?

Skoraj vsi, ki pridejo med nas, so za Talum že slišali ali ga že tudi bolje poznajo. Spoštovanje in zaupanje med sodelavci pa sta

pogoj, da lahko to delo tudi opravljajo. Seveda tudi sam pričakujem, da mi zaposleni zaupajo. Ve se, da so v vsaki skupini pravila, ki jih je treba upoštevati in spoštovati. Vsekakor pa je veliko prilagajanja in kompromisov.

Kako vam uspeva usklajevati delo in družinsko življenje?

Po službi je na vrsti družina. Imam dva osnovnošolska otroka, ki imata veliko najrazličnejših želja in potreb. Ker živimo v hiši, tudi dela okrog nje nikoli ne zmanjka. Z ženo oba delava v izmenah, zato nama včasih primanjkuje časa, vendar se še zmeraj najde kaj časa za zabavo in sprostitvev.

Kako skrbite zase, da ostajate »fit«?

Poleg tega, da se ukvarjam z otrokoma, najdem čas tudi zase. Sem športnik po duši in rekreacijsko igrar nogomet v ligi MNZP za ekipo veteranov. Ker sem nogometni sodnik, imam obveznosti tudi čez vikend, ko je treba soditi kakšno tekmo ali dve.

Bi želeli še kaj sporočiti sodelavkam in sodelavcem v svoji PE oziroma v skupini Talum?

S spoštovanjem in zaupanjem med nami nam bo uspelo še več in bolje. Rad bi izkoristil to priložnost in se zahvalil vsem zaposlenim v skupini Talum, še posebej vsem v PE Ulitki. ■

»S spoštovanjem in zaupanjem med nami nam bo uspelo še več in bolje.«

Vsak korak šteje

Kako pomembno je zdravje, se običajno začnemo zavedati šele takrat, ko zbolimo sami ali kdo, ki nam je blizu. Na žalost je pogosto težko ukrepati, ko je stanje že akutno, zato je zdravljenje dolgotrajno in neprijetno. Da ne bi nikoli boleli, je po drugi strani nemogoče, lahko pa veliko naredimo sami, da je naša psihofizična kondicija čim boljša. Vsak korak šteje, so nas učili, lahko v pravem ali prenesenem pomenu.

V Talumu že mnogo let spodbujamo sodelavce k zavedanju, da lahko za svoje zdravje največ naredijo sami. Verjamemo, da je 17. Zdravo Talum, ki že tradicionalno zaokrožuje naše aktivnosti za zdravje, koga spodbudil, da bo za svoje zdravje naredil več. Športno-rekreativna druženja spodbujajo tudi h krepitevi medsebojnih odnosov, izboljšani komunikaciji in pozitivni klimi.

Tisti, ki letos niste bili z nami, ste že sedaj vabljeni, da se nam pridružite drugo leto. Prispevki v nadaljevanju vas bodo morda spodbudili, da se nam pridružite.

DARJA VODUŠEK VTIČ
ALEKSANDRA JELUŠIČ

FOTO: SRDAN MOHORIČ
ALEKSANDRA JELUŠIČ
ANDREJ BRUMEN
BOGDAN LUKMAN

**Klavdija Fleisman (PE Ulitki),
pohod**

Letos sem se prvič udeležila dneva za zdravje »Zdravo Talum«, in to na pobudo gospoda Mariniča. Prijaznega vabila nisem mogla zavrniti, zato sem sama povabila še prijateljico in sodelavko Vanjo. Dogovorili sva se, da greva na pohod. Zaradi napovedanega slabega vremena sva bili do zadnjega v dvomih. Na koncu je prevladala želja po druženju in radovednost. Vreme res ni bilo videti najbolj prijazno, vendar se mi je razpoloženje izboljšalo, ko sem prispela pred restavracijo Pan, kjer je bilo zbirno mesto za vse udeležence. Zbranih je bilo že veliko ljudi dobre volje. Dobili smo malico in dežne plašče ter se z avtobusom odpeljali na Štatenberg, kjer se je začel naš pohod. Spoznala sem precej novih ljudi. Z nekaterimi sem prej sodelovala

le po telefonu. Pot je bila nezahtevna, z večkratnimi postanki in v prijetni družbi je hitro minila. Veliko smo se smejali in se naklepotali, tako da je bilo zelo prijetno. Celo tako prijetno in zabavno, da sem se odločila, da se pohoda udeležim tudi naslednje leto in skušam v to prepričati še druge sodelavke.

Igor Jeza
(predsednik sindikata SKEI Kidričevo), **plavanje**

Tudi letos smo se nekateri odločili, da se udeležimo našega tradicionalnega druženja na bazenu Ptujskih term v okviru naše akcije Zdravo Talum. Za obisk bazena smo se odločili, ker nam med letom primanjkuje časa za kopanje v termah, zaradi napove-

Na recepciji nas je prijazno sprejela in popisala luštna receptorka, mimo katere seveda nismo mogli brez naših »pametnih« pripomb. Po smehu sodeč, smo ji polepšali dan. Ko smo se posedli po udobnih ležalnikih, smo se najprej okrepčali s sendviči in sadjem, ki so bili v naših nahrbtnikih. Po dobri malici pa je treba še malo počivati, da se hrana v želodcu dobro predela. Nato je sledil skok v plavalni bazen in rekreacija se je začela. Z roba bazena smo opazovali predstavnice nežnejšega spola, ki so pridno nabirale preplavane dolžine. Bil je že skrajni čas, da se odpravimo na tobogan. Sledili so »adrenalinski« spusti, saj sem se nekajkrat na toboganu skoraj čisto zaustavil. Verjetno je bil kriv sendvič, saj se je naša teža

danega vremena in še kak razlog bi se dalo najti. Jaz in še nekaj kolegov smo se v terme odpravili s svojimi vozili. Sledil je že tudi tradicionalni obvezni postanek pri Felnarju na osvežilni pijači, kjer smo skovali načrt, kako se bomo rekreirali. Polni »okusnih« vtisov smo se odpravili na bazen.

nekoliko povečala in temu primerno je bilo drsenje po podlagi. Na pobudo nekoga smo se slikali med plavalnimi progami, da smo bili videti »in« ... Sledilo je obvezno savnanje in potem še skok v ledeno mrzel bazen, kjer sem doživel še večji adrenalin kot na toboganu. Nato smo se hitro ogre-

li v prijetno toplém »virpulu«. Komaj smo prišli, že smo se morali odpraviti na zbirno mesto pred restavracijo Pan. Sledil je obvezen postanek, kjer smo analizirali potek akcije in preverili nabrano kondicijo. V Panu smo nadoknadjili še izgubljene kalorije, nove pa so bile tokrat argentinskega okusa. Na koncu smo za obloženo mizo sklenili, da se naslednje leto spet dobimo na bazenu, morda tudi na pohodu ali pa na kolesu.

Venčeslav Škerget (Kadrovska služba), športne aktivnosti v dvorani

Slaba vremenska napoved je poskrbela, da smo letos prvič kot eno izmed možnosti zaposlenim ponudili različne športne aktivnosti v dvorani. Za to možnost se

redu, je poskrbel član strelskega društva iz Kidričevega. V nadaljevanju smo se izmenjevali v igranju namiznega tenisa in dvoranskega hokeja. Pri namiznem tenisu je bil nepremagljiva trdnjava Marko H., pri hokeju pa smo bili bolj enakovredni, saj smo se z njim vsi srečali prvič. Že po nekaj minutah igranja smo ugotovili, da je igra prav zanima in zabavna, da pa je tudi naporna, smo ugotovili na koncu, ko so bile noge težke, majice pa preznojene. Na koncu bi lahko rekli, da smo preživeli prijeten in aktiven sobotni dopoldan.

Jahanje

Da je september muhast, je znano vsem, a nam je kljub temu uspelo izpeljati Talumov dan za zdravje.

preživim v konjeniškem klubu v Starošincih, kjer nam je vodič najprej posredoval nekaj informacij o klubu. Klub se je odločil za izvajanje terapij s pomočjo konjev. Terapije so namenjene otrokom in odraslim s posebnimi potrebami, saj konj s svojim gibanjem pozitivno vpliva na razvoj senzomotoričnih spretnosti in kompetenc. Konji so bili že od nekdaj koristni tako za druženje kot za pomoč pri težkih delih. Uporabljali so jih predvsem za prevoz ljudi in tovora. So ene redkih živali, ki jih lahko osedlamo in jahamo. Ljudje že dolgo vzrejajo konje, zato je danes v svetu ogromno različnih pasem. Njihova vloga pa se je močno spremenila. Danes konje vzgajamo pretežno za šport in hobije. Pred-

radovedni. Primerjajo jih s poezijo, saj so pravo blažilo za nemirno človeško dušo. Po predstavitvi smo se udeleženci lahko preizkusili v jahanju. Sam sem jahal prvič. Občutek, da ti žival dovoli, da se povzpneš nanjo, da te uboga in da se lahko z njo sprijateljiš, je nepozaben. Ta dan mi bo ostal v zelo lepem spominu. □

nas je odločilo dober ducat sodelavcev. Najprej smo si izbrali aktivnost, pri kateri sta potrebna mirna roka in ostro oko. Po začetnem spoznavanju in preskušanju smo svojo natančnost preskusili tudi med sabo. Najbolj se je izkazal Miran P. Da je vse potekalo varno in v najlepšem

Za soboto je bila vremenska napoved slaba in samo upali smo lahko, da nas bo pričakalo jutro s soncem. Žal nam vreme ni bilo naklonjeno, in kljub temu, da zjutraj še ni deževalo, smo se odločili, da ne bomo izpeljali kolesarjenja. Ker nisem šel na kolo, sem se odločil, da dan

stavlajo vez z naravo, so prijatelji pri preživljanju prostega časa. Vse o vzreji konj in o njihovih značilnostih nam je razložil tamkajšnji vodič. Kdor je kdaj imel konja, bo za vedno ostal zvest tem čudovitim živalim. Konji so ljubezen na prvi pogled. Nežni in elegantni, a močni, inteligentni in

Nogometnemu klubu donirali defibrilator

V Talumu veliko pozornosti posvečamo skrbi za varnost in zdravje naših zaposlenih. To se odraža tudi v vseh postopkih, ki jih imamo za obvladovanje izrednih razmer. Sem spada tudi prva pomoč. Ta se ne nudi samo v Obratni ambulanti Talum Kidričevo v času prisotnosti medicinskega osebja, pač pa imamo preko 100 zaposlenih usposobljenih za nudenje prve pomoči. Prav tako imamo na lokaciji Taluma stalno prisotno ekipo poklicnih gasilcev, ki so dodatno usposobljeni za nudenje prve pomoči.

IZTOK TRAFELA

FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

V Talumu smo že pred leti spoznali, da je hitra, učinkovita in takojšnja prva pomoč nujna. Pred devetimi leti smo tako v prostorih gasilske enote namestili prvi defibrilator in ekipo gasilcev usposobili za ravnanje z njim. Na srečo naprave v vseh teh letih ni bilo treba uporabiti.

Defibrilator je elektronska naprava, s katero lahko rešujemo človeška življenja. Naprava zazna namreč zastoj srca. Z električnim sunkom lahko srce ponovno zažene in s tem reši življenje. Uporaba defibrilatorja je varna in enostavna, zato ga lahko uporablja vsak, seveda v kombinaciji s pritiski na prsni koš in umetnim dihanjem.

Glede na to, da na športnih igriščih NK Aluminij svoj prosti čas preživlja veliko otrok in odra-

slih, se je Talum odzval pobudi za namestitev defibrilatorja na lokaciji NK Aluminij. Nalogo je prevzelo hčerinsko podjetje Vargas-Al, ki je v skupini Talum zadolženo za fizično in tehnično varovanje, požarno varnost in ukrepanje ob izrednih dogodkih, torej tudi za nudenje prve pomoči.

Nabavili smo defibrilator in v sodelovanju z našo pooblaščenico zdravnico dr. Andreo Margan usposobili 13 trenerjev. Defibrilator je nameščen v garderobah NK Aluminij in naj služi svojemu namenu z željo, da ga ne bi bilo treba nikoli uporabiti, če pa že, pa želimo s tem prispevati k učinkovitemu in hitremu reševanju življenj.

UO Nogometnega kluba (NK) Aluminij

»V imenu igralcev, strokovnega vodstva in uprave NK Aluminij se iskreno zahvaljujemo Skupini Talum, še posebej hčerinskemu podjetju Vargas-Al, za donacijo v obliki avtomatskega defibrilatorja, namenjenega našim članom in vsem obiskovalcem športnega parka NK Aluminij v Kidričevem. Zadovoljni bomo, če ga ne bo potrebno nikoli uporabiti, če pa že, smo odslej na to pripravljeni in usposobljeni. NK Aluminij je tudi doslej skrbel, da imajo naši člani in obiskovalci vedno na razpolago opremljen prostor, opremo, material in osebo za nudenje prve pomoči, ta pridobitev pa pomeni dodano vrednost k zagotavljanju varnosti in ohranjanja življenj.«

Direktor družbe Vargas-Al Iztok Trafela predaja defibrilator predsedniku NK Aluminij Zvonku Jevšovarju

Škoditi vam ne more, koristi pa lahko

Obvestilo krvodajalcem, zaposlenim v družbah skupine Talum, v Silkemu in Praliku

Krvodajalska akcija v septembru bo v torek, 22., in četrtek, 24. septembra 2015, med 7. in 11. uro na transfuzijskem oddelku ptujske bolnišnice.

Pridružite se nam!

MARJETKA LEDINEK

POVZETO PO: PETER J. D'ADAMO,
4 NAČINI ZDRAVEGA
ŽIVLJENJA ZA 4 KRVNE
SKUPINE

Vsak človek je edinstven, unika- ten. V časopisu Aluminij veliko pišemo o pomenu telesne vadbe. Ljudem ustrezajo različni načini, enemu bolj ustreza skupinska vadba, drugemu individualna. Podobno je tudi s prehrano, počitkom, imunskim sistemom ... Telo se upre na različne načine: z alergijami, vnetji, bolečinami in boleznijo. Tako nam sporoča, da se imunski sistem bojuje proti vstopu neželenih tujkov, ki nas uničujejo in nam spodkopavajo zdravje. Ljudje se nato zatečemo k jadikovanju zaradi slabega počutja, brezvoljnosti in pomanjkanja energije ali pa posežemo po zdravih. Danes klub znanju, tehnologiji in dobro razvitemu zdravstvu večkrat ne znamo rešiti težav in takrat začnemo iskati alternativne načine. Eden takih je analiza človeka glede na njegovo krvno skupino. Ljudje se med seboj namreč ne razlikujemo le po videzu, značaju, barvi kože in velikosti, pač pa tudi po krvnih skupinah. Vsaka krvna skupina ima svojstven biološki profil, ki zahteva temu primerno prehranjevanje. V časopisu Aluminij se bomo tako posvetili analizi krvnih skupin, od vas pa je odvisno, ali boste zapis vzeli resno ali pa ga boste prebrali le za zabavo.

Krvna skupina 0

Odlike

Močan, samozavesten, vodja. Skupina 0 je najstarejša skupina in pomeni vzpon človeka na vrh prehranske verige. Vsebuje gen-

ski zapis o prehranjevanju in vedenju naših prednikov. Skupina 0 pomeni ostarel in izhaja iz prehranske verige roparske vrste ljudi za preživetje njenega zaroda in je prevladujoča krvna skupina. Ljudje s to krvno skupino so mesojedci, beljakovine pa so njihova gonilna sila. Imajo močna prebavila, zelo dejaven imunski sistem in naravno zaščito pred okužbami. Ker so mesojedci, je zanje koristno meso, kot je govedina, teletina, jagnjetina, ovčeti- na, divjačina, izogibajo pa naj se

slanini, svinjini in gosjemu mesu. Radi imajo enolično hrano in stalen in urejen življenjski prostor. Na stres se odzovejo z intenzivno fizično aktivnostjo. Potrebujemo učinkovito presnovo, da bi ostali vitki in energični.

Slabosti

Človek s krvno skupino 0 ne prenaša sprememb v prehrani in okolju. Njegov imunski sistem je lahko preveč aktiven in lahko napade samega sebe (avtoimunske bolezni). Značilnost ljudi

Darovanje krvi nič ne stane

Jože Reš: Kri sem začel darovati okrog leta 1990. Začel sem zaradi dveh prostih dni, kasneje pa mi je prešlo v navado. Ker sem kri tudi sam že potreboval, sedaj ne razmišljam več, ali bi jo daroval ali ne. Zaradi bolezni je nekaj časa nisem daroval, zato je število darovanj manjše, kljub temu pa je 50 lepo število. Imam že naslednika, saj je sin, ki je študent, daroval kri že 19-krat. Darovanje krvi nič ne stane, lahko pa komu reši življenje. Zato bom kri daroval, dokler bom lahko.«

Jože Reš – 50 krat darovana kri

s to krvno skupino je tudi visoka stopnja želodčne kisline. Prevelika kislost zaradi živalskih beljakovin lahko povzroči rano ali čir na želodcu. Temu se lahko izogibajo z uživanjem sadja in zelenjave. Ustrezajo jim artičoke, blitva, brokoli, buče, regrat, špinača in radič, od sadja pa temne in rdeče slive, suhe slive, fige, suhe fige. Izogibajo naj se mleku in mlečnim izdelkom ter žitom in izdelkom iz žit.

Zdravstveno tveganje

Motnje pri strjevanju krvi, vnetja, artritis, slabo izločanje hormona ščitnice, čiri, alergije.

Za izgubo telesne teže, torej pri hujšanju, naj bi se izogibali pšenici, koruzi, nizkemu fižolu, leči, zelju, ohrovту, cvetači in gorčici.

Vadba

Ustrezna je intenzivna telesna vadba, na primer aerobika, borilne veščine, kontaktni športi, tek.

Prehranski dodatki: vitamina B in K, kalcij, jod in sladki koren. ▣

Janko Vindiš – 29 krat darovana kri

Ivan Babšek – 24 krat darovana kri

Krvodajalci v avgustu

Drago Furek	83-krat daroval kri
Anton Mohorko	62-krat daroval kri
Drago Smolinger	43-krat daroval kri
Franc Krajnc	56-krat daroval kri
Robert Merlak	39-krat daroval kri
Marko Čulibrk	7-krat daroval kri
Aleksander Irgolič	7-krat daroval kri
Janez Vertič	45-krat daroval kri
Branko Selinšek	26-krat daroval kri
Robert Tušek	16-krat daroval kri
Ivan Petek	31-krat daroval kri
Mihael Kirbiš	6-krat daroval kri
Darko Emeršič	69-krat daroval kri
Anton Zelenik	44-krat daroval kri
Miran Lozar	14-krat daroval kri
Leon Turk	46-krat daroval kri
Janez Selinšek	43-krat daroval kri
Toni Mohorko	11-krat daroval kri
Slavko Krajnc	15-krat daroval kri
Jožef Kamp	44-krat daroval kri
Janez Tominc	16-krat daroval kri
Davorin Lubej	50-krat daroval kri
Sebastjan Letonja	36-krat daroval kri
Branko Prevolšek	16-krat daroval kri
Marko Vek	12-krat daroval kri
Marjan Jus	75-krat daroval kri
Mirko Fruk	45-krat daroval kri
Roman Železnik	54-krat daroval kri
Bojan Verdenik	87-krat daroval kri
Jože Premzl	52-krat daroval kri
Štefan Ros	75-krat daroval kri
Edvard Koderman	10-krat daroval kri
Franc Horvat	39-krat daroval kri
Dragoslav Rudolf	25-krat daroval kri
Darko Kornet	9-krat daroval kri
Franc Šeruga	52-krat daroval kri
Branko Spolenak	82-krat daroval kri
Mario Kuret	49-krat daroval kri
Miran Pešl	96-krat daroval kri
Matej Perkovič	15-krat daroval kri
Gorazd Kralj	11-krat daroval kri
Boris Gorišek	55-krat daroval kri
Bogdan Kores	54-krat daroval kri
Boštjan Zamuda	8-krat daroval kri
Robert Tibaut	11-krat daroval kri

Novinci na krvodajalski akciji

Zoran Barovič	4-krat daroval kri
Dejan Gojkovič	4-krat daroval kri
Andrej Strelec	4-krat daroval kri
Branko Krajnc	3-krat daroval kri
Dejan Klaneček	3-krat daroval kri
Leon Lukman	2-krat daroval kri
Jernej Krajnc	1-krat daroval kri

Prisrčno se zahvaljujem za tako veliko udeležbo na avgustovski krvodajalski akciji. Hvala vsem!

Memorial Franca Trbuca

IGOR JEZA
FOTO: IGOR JEZA

V soboto, 29. avgusta 2015, je na Slivniškem jezeru potekalo 8. državno prvenstvo SKEI, **Memorial Franca Trbuca**, v lovu rib s plovcem. Tekmovanje je tokrat organizirala regijska organizacija iz Celja.

Ekipe so se ob 7.30 zbrale na Slivniškem jezeru v Gorici pri Slivnici v občini Šentjur (za ribe v jezeru skrbi RD Voglajna). Slivniško jezero je nastalo po izgradnji pregrade Tratna leta 1976. Že naslednje leto je ribji živelj pristal pod upravljanjem ribiške družine Voglajna. V jezero so naselili različne vrste rib: amurje, androge, babuške, bolne, jeze, klene, koreslje, krape, linje, ostriže, ploščiče, poduste, rdečeoke, rdečeperke, smučje, some, ščuke, tolstolobike in zelenike. Vse so se izredno dobro prijele, saj jezero z obilo trstičja nudi veliko hrane. Novembra 2013 je bila v Slivniškem jezeru ujeta največja sladkovodna riba na Slovenskem, in sicer som, dolg 255 cm in težak kar 95 kg. Na tekmovanju so imele območne ali regijske organizacije SKEI

Slovenije po eno štiričlansko ekipo. Pravico do nastopa so imeli le člani SKEI Slovenije.

Zbor tekmovalcev je bil ob 7. uri. Ob 7.30 se je začelo žrebanje lovnih mest, potem pa so tekmovalci odšli na svoja lovna mesta in se pripravili na tekmovanje. Sledilo je hranjenje rib in nato tekmovanje, ki je potekalo od 9.30 do 12.30, po tekmovanju pa tehtanje rib. Glede na količino rib v jezeru je bil letos ulov slab.

Državnega prvenstva se je tudi letos udeležila ekipa iz **regijske organizacije SKEI Ptuj z okolico**, v kateri so bili tudi člani SKEI iz Taluma in Silkema.

Naša ekipa, ki so jo spremljali tudi navijači iz Taluma, je osvojila 6. mesto. Kosilo je potekalo v prijetnem vzdušju, po njem pa je predsednica SKEI Slovenije Lidija Jerkič najboljšim podelila pokale. Na koncu smo se udeleženci tekmovanja zahvalili športni komisiji pri SKEI Slovenije in predstavnikom ReO SKEI Celje za odlično organizacijo prvenstva. Sklenili smo, da se spet srečamo prihodnje leto. Ribiški pozdrav!

Našo ekipo so zastopali

Ivan Petek		vodja ekipe
Valerija Valentan	0 g	tekmovalka
Viktor Slameršek	330 g	tekmovalec
Sebastjan Letonja	110 g	tekmovalec
Robi Žvegla	610 g	tekmovalec
Martin Brlek		rezerva

Uvrstitev ekip

1. ReO Celje	6. ReO Ptuj
2. ReO Velenje	7. ReO Koroška
3. ReO Zasavje	8. ReO Štajerska
4. ReO Pomurje	9. ReO Gorenjska
5. ReO Posočje	

Utrinek iz tekmovanja v lovu rib s plovcem

Ekipa SKEI Kidričevo na državnem prvenstvu v lovu rib s plovcem

Na dogodek smo se pripravljali skozi vse leto

Lani smo bili izbrani za organizacijo Športnih iger SKEI Slovenije. Na ta dogodek smo se pripravljali celo leto.

IGOR JEZA

FOTO: ARHIV SKEI SLOVENIJE

Pri regijski organizaciji sindikata SKEI Ptuj smo se soglasno odločili, da igre organiziramo v Kidričevem, saj imamo tukaj novo športno dvorano z igrišči, ki so v neposredni bližini Osnovne šole Kidričevo. Sledili so sestanki s predstavniki Občine Kidričevo, Športnega društva Apače in Športnega društva Njiverce, ki so nam omogočili uporabo igrišč za mali nogomet in uporabo telovadnice. Za datum iger smo se odločili po pogovoru z županom Antonom Leskovarjem. Župan nam je odstopil prireditveni šotor in dal na razpolago športno dvorano, saj je z našimi igrami sovpadal tudi občinski praznik. Po pridobitvi vseh dovoljenj so si člani IO ReO SKEI Ptuj razdelili naloge. Vsak je dobil svojo nalogo in jo na igrah odlično opravil.

Prijave so sprejemali sindikalni zaupniki po sindikalnih podružnicah SKEI ReO Ptuj. Naš sekretar Franc Šuen in predsednik športne komisije Stanislav Horvat sta potem sestavila ekipe v posameznih disciplinah. Letos smo se tako bolj posvetili organizaciji iger kot tekmovalstvu, kar kaže tudi skupni rezultat naših tekmovalcev. Na igre se je prijavilo 380 udeležencev iz 10 regij.

Tekmovalstvo je potekalo po Pravilniku športnih iger SKEI Slovenije. Udeleženci so prihajali z avtobusi do 8. ure. Sledila je otvoritev iger; predsednica SKEI Slovenije Lidija Jerkič je pozdra-

vila navzoče in jim zaželela veliko športne sreče. Tekmovalci so potem odšli na tekmovališča, na katerih so potekale posamezne discipline.

Letos smo se prav mi prvi odločili, da organiziramo pohod za tiste udeležence, ki imajo radi pohodništvo. Pohod je potekal od Kidričevega mimo naše sončne elektrarne, ki smo si jo tudi ogledali, vse do Ptujске Gore, kjer smo si ogledali baziliko Matere božje. Po nas so na Ptujsko Goro prišli avtobusi. Med igrami je bilo poskrbljeno tudi za hrano in pijačo.

Tekmovalstva so se zaključila ob 13. uri.

Ob 15. uri je bila razglasitev rezultatov, po njej pa družabno srečanje v prireditvenem šotoru. Pokale in priznanja je najboljšim posameznikom in ekipam podelila predsednica SKEI Slovenije Lidija Jerkič, pomagali so ji člani športne komisije. Organizatorjem ReO SKEI Ptuj se je zahvalila za vzorno organizacijo iger.

V imenu SKEI se zahvaljujem vsem članom IO ReO SKEI PTUJ, sekretarju Francu Šuenu za logistiko, vodstvu Taluma in družbi Vargas-Al za varovanje in požarno zaščito, županu Kidričevega Antonu Leskovarju za uporabo šotoru in dvorane v Kidričevem, športnima društvoma v Apačah in Njivercah pa za uporabo njihovih igrišč.

Se vidimo na igrah 2016!

Tekmovalne discipline

mali nogomet, moški (športna parka v Njivercah in Apačah), odbojka, ženske in moški (športna dvorana Kidričevo), namizni tenis, ženske in moški (športna dvorana Kidričevo), pikado, ženske in moški (športna dvorana Kidričevo), vlečenje vrvi, ženske in moški (prireditveni prostor v šotoru), suvanje kamna, moški (ob športni dvorani Kidričevo), rekreacijski pohod (Kidričevo–Ptujška Gora, ok. 6 km).

Udeleženci na športnih igrah SKEI Slovenija

Vrtnarstvo
Revital
Kidričevo

**KAKOVOST
IN UGODNE
CENE**

**Velika izbira trajnic,
okrasnih trav,
jesenski nasadkov,
mačeh in krizantem**

Zemlja za grobove,
dekorativno kamenje...

02 7990 792

www.revital-vrtnarstvo.si

Zahvala

Ob boleči izgubi našega očeta,
dedka in pradedka

Antuna Premužiča

iz Velike Nedelje 6, upokojenca
Taluma,

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti,
darovali cvetje, sveče in izrekli
iskreno sožalje.

Hčeri Marija in Martina in sin
Anton ter preostalo sorodstvo

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega
očeta, dedija, tasta in brata

Milana Mahoriča

se najtopleje zahvaljujemo sorod-
nikom, sosedom, gasilec in pri-
jateljem, ki ste ga v tako velikem
številu pospremili na njegovi zad-
nji poti.

V globoki žalosti žena, sin, hči,
vnuki in sestre

Zahvala

Ob prerani izgubi dragega moža,
atija, sina, brata, zeta in svaka

Martina Fureka

iz Slap 11a,
zaposlenega v družbi Talum
Servis in inženiring,

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki
ste ga pospremili na njegovi zad-
nji poti. Hvala govornici gospe
Danici za besede slovesa, pevcem
Taluma za odpete žalostinke in
godbeniku. Še posebej hvala
vsem sodelavcem za izkazano
pozornost.

Žena Tatjana, hčerka Saša in
vsi njegovi najbližji

Zdravo Talum

FOTO: SRDAN MOHORIČ, ALEKSANDRA JELUŠIČ, DANICA HRNČIČ,
ANDREJ BRUMEN, BOGDAN LUKMAN

Pacug

GREGOR JURKO
FOTO: ALEKSANDRA JELUŠIČ

Ime mi je Nikolaj, star sem 8 let in imam modre oči. Hodim na Osnovno šolo Hajdina. Moja mama je Sabina in ima rjave oči, moj ata pa je Ivan in ima modre oči. Doma smo v Gerečji vasi, naša hiša je rumene barve. Imamo tudi psa, ki mu je ime Ben. Je mešanec med nemškim ovčarjem in še enim mešancem. Sosedje pravijo, da je malo nor, samo jaz in Ben se dobro razumeva, tudi mojo sestro pusti pri miru, če ga ne izziva. Ben je rjave barve in ima črne oči, ata mu je dal ime, ker je

rad gledal serijo o medvedu Benu, ki so jo vrteli, preden sem se rodil. Moj ata ima rdeč kombinezon, oranžno čelado in vozi velik viličar z dolgo železno roko, mama pa ima bel plašč in belo kapo in pakira piščance. Pri ateu sem bil že dvakrat v službi, k mami pa me niso pustili in jo ponavadi počakam na parkirišču. Ata me vzame s seboj na tisti dan, ko lahko vsi pridejo noter, da mi pokaže, kje on dela. Pokazal mi je tudi, kje so imeli včasih sod z vinom; ne vem, zakaj so temu rekli vodarna. Pokazal mi je svoj

viličar, skladišče, eno zelo dolgo halo, blizu »šumske fakultete« sva videla celo srne. Zadnjič mi je povedal, da so to stavbo podrli in da bodo postavili novo. Škoda, meni se je zdela lepa. Atova fabrika se mi zdi zelo velika. Mama je vedno malo jezna, ker ata noče z njo na sprehod, ata pa pravi, da se je dovolj nahodil v službi, zato gre mama na sprehod sama ali pa vzame zraven še Bena. Tudi jaz grem z njo na sprehod, vendar grem raje s kolesom. Imam rdeče kolo od sestre, ki ga je ata kupil za stimulacijo pred sedmimi leti. Pravi, da bom dobil svoje kolo, ko nam bo šlo boljše. Meni se ne zdi, da nam gre slabo, vsak dan imamo piščanca na mizi in bele štruce, ki jih ata nosi iz službe.

Zdi se mi, da je bila pri nas vedno glavna mama. Do lanskega leta, ko je ata prišel domov, se zadržal: »Upam si!« in rekel, da bo od zdaj naprej tako, kot bo on rekel. Tisti dan si mu nihče ni upal nič reči, tudi mama ne. Potem smo se ga navadili, se mi zdi, da ga ima mama sedaj še bolj rada.

Enkrat pred počitnicami je prišel ata domov in rekel: »Mali, ti greš na morje.« Zelo sem bil vesel, da so se vrnila stimulacije in da bom dobil še novo kolo, potem pa sem od mame izvedel, da grem v kolonijo. Na začetku me je bilo malo strah, ker nisem nikogar poznal, sestra pa ni hotela zraven, ker ima fanta. Mama mi je pomagala spakirati, za vsak dan posebej mi je zložila stvari v vrečko, zraven sem dobil še 10 evrov za sladoled. Na avtobus me je peljal ata, tam sem prvič videl nove prijatelje in vzgojitelje. Na avtobusu smo dobili sendviče in sok, sedel sem zraven Špele. Špela je stara 9 let, ima zelene oči, njena mama pa dela v

Boxmarku. Ker mi je bilo slabo od vožnje, mi je Špela dala tableto. Potem sem se počutil bolje.

V Pacug smo prispeli pred kosilom, zelo sem bil vesel, ker sem lahko spal zgoraj v nadstropni postelji. V sobi nas je bilo osem. Moj dan je potekal takole: Zjutraj smo najprej pospravili posteljo, nato smo imeli telovadbo, potem je bil zajtrk. Po zajtrku smo imeli delavnice ali pa smo se šli kopat. Najbolj mi je bilo všeč, ko so nas obiskali potapljači in da sem bil na policijskem čolnu. Drugo leto bi rad šel v šolo za potapljače. Po kosilu so tudi bile delavnice, vendar sem jaz raje igral nogomet. Zraven sem imel tudi svoj rdeči dres. Otrokom iz Ljubljane smo pokazali, da jim manjka še veliko znanja o nogometu, videli so lahko, kaj pomeni šola NK Aluminij. Najbolj so mi bile všeč igre po večerji, ko smo bili vsi skupaj in smo bili res glasni. Naša skupina se je imenovala Pacug sharks. Enkrat smo zmagali, ko je bilo tekmovanje v skokih v vodo. Ko smo šli z ladjo v Izolo, sem bil vesel, da sem lahko poslal domov razglednico.

To so bile moje prve počitnice, ko sem lahko šel sam na morje. Vesel sem, da sem se naučil pospravljati posteljo, da sem spoznal nove prijatelje in da sem se naučil potapljati s kisikovo jeklenko kot pravi potapljač. Ko sem prišel domov, sem bil žalosten, ker so se moje počitnice končale. Mama mi je naredila velik sendvič s poli in paradiznikom, ata pa mi je obljubil novo kolo. Rekel je, da bo letos plus. Ne vem, kaj to pomeni. Ko sem pojedel sendvič, sem se počutil bolje. Vseeno še pogrešam Špelo in nove prijatelje iz Pacuga. □

KRIŽANKA

Slovarček: ARAGALL – španski tenorist (Giacomo), ATELANA – starorimska šaljiva igra, INAR – japonski bog z lisičjo glavo, LEDUM – močvirski rožmarin, NIETO – španski motociklist (Pablo), PAGAR – morska riba iz družine šparov, REMOTENT – kdor je ob službo, posel.

							SESTAVIL: JANKO ŠEGULA	SRAMOTILNI SPIS ALI KRITIKA	ZATI- RANOST, IZKORIŠČ- ANOST	UNITED AIRLINES	JOAN BAEZ	MODRA MISEL: NORVEŠKI PREGOVOR	AMERIŠKA POP PEVKA (TORI)	SIN BRATA ALI SESTRE	TELICA ALI MLADA KRAVA		
							PREBIVALCI NAJSTA- REJŠEGA MESTA OB DRAVI										
							PREBIVALEC AMERIŠKE ZVEZNE DRŽAVE ALABAME										
							SLOVENSKI PISATELJ (VITAN)				PRIZORIŠČE ZOI 2014						
							FRANTIŠEK ČAP				MESTO NA HRVAŠKEM						
							MOČVIRSKI ROŽMARIN				VOZ S PLOHOM, DIRA						
							SLOVENSKI TV NOVINAR (RAJKO)								KOFI ANAN		
								LAJANJE, LAJEŽ									
									POSTOPKI, KI POVZ- ROČIJO NASTANEK NEVROZE	KRAVICA, ICIKA							
ALUMINIJ	PREBIVALCI USTIJ, KRAJA PRI AJDOVŠČINI	STEROIDNI HORMON	JUŽNO- AMERIŠKA ETNIČNA SKUPINA	ALUMINIJ	BREME	ROMANIZI- RANI RETIJCI V ALPAH OMAR NABER											
ORIGI- NALNA KRATICA ZA ZDA				KOLESARSKA DIRKA PO FRANCIJI MORSKA RIBA IZ DRUŽINE ŠPAROV						PREBIVALEC SAVOJE GERMANSKO PLEME							
DOBITNIK ŠTIPENDIJE												IZTOK ČOP ALBERT EINSTEIN					
GOZDNA RASTLINA Z VONJEM PO ČESNU						OČE (STAR.) AMATER, DILETANT				KDOR ŽGE APNO KRŠKO			VILI AMERŠEK STARO- RIMSKA ŠALJIVA IGRA	NAME- STITEV ROČA			
ŠPANSKI TENORIST (GIACOMO)													NIZKE ŠPORTNE SANI KDOR JE OB SLUŽBO, POSEL				
DRAMA HENRIKA IBSENA					MORSKA TRAVA ZA ŽIMNICE IZ PALMOVIH VLAKEN								MUSLI- MANSKO ŽENSKO IME ANŽE KOPITAR				
JAPONSKI BOG Z LISIČJO GLAVO					BESEDA PRED PRIIMKOM								KREMA ZA MAZANJE TROPSKI KUŠČAR AZIJSKI VELETOK				
														VOJAŠKO OPORIŠČE ŠPANSKI MOTOCIKLIST (PABLO)			
														SRBSKI ATLET STEKIČ STRUPEN PLIN (CI)			
															PIANIST BERTONCELJ ŠALA, POTE- GAVŠČINA		
															IVAN TAVČAR ŽANA LELAS		
																RAVNOVESJE MED DELI ZEMLJINE SKORJE, IZOSTAZIJA	
																MESTO NA POLJSKEM, TUDI WROCLAW	
																	KONEC POLOTOKA

Upamsi!

4. DAN INOVATIVNOSTI

24. septembra 2015 ob 14.30 uri
v veliki dvorani Restavracije Pan

Podelili bomo nagrade ob
zaključku natečaja

»Racionalno in učinkovito z energijo«.

Medse smo povabili
zanimivega sogovornika in odprli vrata
energetske svetovalne pisarne.

Čaka nas prijetno druženje.
Vabljeni!

Prestrukturiranje Taluma z inovativnostjo
Z idejami ustvarjamo prihodnost